

Šéf maďarské diplomacie: Plot už není sprosté slovo. Afghánské uprchlíky nepřijmeme

- CZ24 News | 2. října 2021

MAĎARSKO: Plot na hranicích kvůli ochraně před uprchlíky již není sprostým slovem. A migranty z Afghánistánu Maďarsko není schopné přijmout. Tečka. V pořadu 360° na CNN Prima NEWS to v rozhovoru řekl maďarský ministr zahraničí Péter Szijjártó.

Maďarsko je cosi jako „zlý hoch“ Evropy kritizovaný za spoustu věcí. Jak to ale vypadá za zavřenými dveřmi, když jste s kolegy ministry zahraničních věcí?

Víte, jak to chodí. Věci, které se dějí za zavřenými dveřmi, jsou zcela odlišné od toho, co se vysílá. Mnozí kolegové ministři zahraničních věcí vyjadřují své sympatie s tím, co děláme, ale zároveň nám říkají, že bohužel nemohou dělat to samé. Protože buď nemají dostatečnou politickou stabilitu kvůli velkým koalicím nebo menšinovým vládám, nebo se bojí nevládních organizací a tlaku médií. Většinou se to děje, když řešíme nějakou velmi důležitou otázku. Posílají mi během debaty SMS: „Pétere, děláš dobrou práci.“ A pak se jich na konci zeptám: „Proč jste nezasáhli?“ Oni mi na to odpoví, že pro ně není jednoduché hájit svou skutečnou pozici. Na to si musíme zvyknout.

Je nám jasné, že liberální mainstream je po celé Evropě velmi silný a pouze málo vlád si může dovolit jít proti mainstreamu. To by musely mít stabilitu, jasný mandát a jasnou většinu v parlamentu. A to my v Maďarsku máme. Máme dvoutřetinovou většinu bez koalice. To nám dává svobodu rozhodovat a jednat.

Naštěstí nejsme nikdy sami. Polsko je také silně kritizováno, váš premiér je také často silně kritizován, stejně tak slovinský premiér. Je zajímavé, že většina středoevropských zemí většinou ohledně mnoha otázek drží pospolu. A také je zajímavé, že klasické evropské hodnoty, jako je rodina, křesťanství, ochrana národních menšin, se dnes zdají být důležitější pro ty, kdo žijí na východ od bývalé železné opony, než pro ty, kdo žijí v západní Evropě. Možná je to z toho důvodu, že my Středoevropané jsme museli za svou svobodu trpět a bojovat. A to ještě před 30 lety. Známe skutečnou hodnotu svobody a klasických evropských hodnot na rozdíl od těch, kdo mír a svobodu od osudu získali darem.

Jedna z věcí, za kterou bylo Maďarsko možná nejvíce kritizováno, byl přístup k migraci, jak v roce 2015 postavilo plot na hranici se Srbskem. Teď ale staví plot skoro všichni a málokdo je kritizuje. Stalo se vám, že někdo za vámi přišel s tím, že to třeba nebyl úplně špatný nápad?

Naše profese není založena na uznání. Takové řekněme „omluvy“ se vám nikdy nedostane. Nikdy nikdo neuzná, že ten druhý měl pravdu, i když na něj všichni útočili. V roce 2015 považovala jistá skupina zemí ochranu hranic za nutnost. Patřila k nim vaše země, Slováci nebo opět Poláci. Země visegrádské čtyřky, které nám pomohly chránit naše hranice. Vzpomínám si na ty útoky, byl jsem tehdy také ministrem zahraničí. Vzpomínám si, jak silně a tvrdě útočil lucemburský ministr zahraničí Jean Asselborn a jak teď hovoří o Polácích a Litevcích, kteří staví ploty. Najednou to není sprosté slovo.

Když se vrátíme do roku 2015, Maďarsko bylo velmi kritické k rozhodnutí Německa otevřít hranice uprchlíkům. Na druhou stranu tehdy už bylo v Maďarsku několik set tisíc migrantů. Nebylo rozhodnutí kancléřky Angely Merkelové pustit uprchlíky do Německa pro

Maďarsko svým způsobem spása? Tím šnalo problém z maďarských zad.

Náš problém s těmito prohlášeními byl takový, že byla vnímána tak, jako kdyby představovala pozvání pro všechny, kdo se z jakéhokoli důvodu chtěli vydat na cestu. Všichni, kdo se tehdy objevili na naší jižní hranici, se považovali za Syřany, ale samozřejmě neměli žádné cestovní doklady. Tato prohlášení v podstatě vyzvala desítky a stovky tisíc lidí, aby se vydali na cestu. Tehdy nás zaplavilo 400 tisíc nelegálních migrantů. Pochodovali skrz naši zemi a nebrali žádný ohled na jakákoli pravidla, nařízení a podobně. Zabírali veřejná prostranství, blokovali dopravu na železnici a dálnicích. To byla naprosto šílená, nepřijatelná situace. Chovali se k Maďarům naprosto děsivě, i za bílého dne. Bylo to šílené.

Teď se upřímně řečeno bojím, že momentálně děláme podobnou chybu ohledně Afghánistánu. Když říkáme, že všichni Afghánci, kteří jsou v ohrožení, by měli mít možnost svou zemi opustit, tak vlastně zveme všechny Afghánce do Evropy. A toho se my nechceme účastnit. Jasně jsme prohlásili, že jsme svou morální povinnost splnili. Evakuovali jsme zhruba 400 Afghánců i s rodinami. Evakuovali jsme ty, kteří nám pomáhali v rámci operací v Afghánistánu, pomáhali našim jednotkám a spolupracovali s nimi. Jakékoli další migranty z Afghánistánu už nejsme připraveni přijmout. Víc ne, tečka.

Návštěva Viktora Orbána v týdnu před parlamentními volbami v České republice je pochopitelně chápána jako výraz podpory premiéra Babišovi. Proč jste se rozhodli podpořit Andreje Babiše?

Máme daleko k tomu, abychom zasahovali do volebních kampaní, a to v jakékoli zemi. Myslím si, že je velmi důležité, aby se do mezinárodní politiky vrátil vzájemný respekt. Místo odsuzování a vměšování se do záležitostí toho druhého bychom se měli navzájem respektovat.

Počkejte, ale jste v Ústí nad Labem, což je volební okrsek premiéra Babiše. Sem byste asi normálně jeli těžko. Na standardní návštěvu byste jeli do Prahy.

Byli jsme tam ráno a vrátíme se tam na setkání s prezidentem Zemanem. Zprvce naši premiéři spolu mají velmi dobrý osobní vztah a zadruhé spolu bojovali ve významných a velkých bitvách, například v oblasti povinných kvót. Společně se jim podařilo je potlačit.

Překvapuje mě, že si Viktor Orbán rozumí s Andrejem Babišem v oblasti podpory rodiny, protože strana Andreje Babiše podpořila Istanbulskou úmluvu, stejně jako manželství homosexuálů. Popravdě řečeno i všichni europoslanci za jeho hnutí podpořili protimaďarské rezoluce Evropského parlamentu.

Je to osobitá strana. Řeknu to přesněji. Nechci totiž nikomu způsobit problémy. Zúčastnil se minulý týden demografického summitu v Budapešti a jasně řekl, že sympatizuje s našimi politikami pobídek pro rodiny, řekněme to takto.

Maďarsko stejně jako všechny ostatní země EU nakonec souhlasilo s evropským Green Dealem. Přináší takové věci jako konec spalovacích motorů. Znamená to, že souhlasíte s těmito cíli?

Pro nás je ochrana životního prostředí velmi důležitá. Pro křesťanského demokrata nemůže být ochrana životního prostředí nedůležitá. Proto je ochrana životního prostředí pro nás jednou z hlavních priorit. Ale jde to ruku v ruce se zvyšováním konkurenceschopnosti. Musí to jít ruku v ruce. Patříme k těm zemím, kde růst HDP probíhal souběžně se snižováním emisí. Myslíme si, že obojího je možné dosáhnout souběžně. Nemusíte dusit svou ekonomiku, abyste byli považováni za „zelenou zemi“.

Občas máme pocit, že Green Deal nebo zelené otázky jsou více ideologické než praktické. My považujeme zelené otázky za praktickou záležitost, protože jde o ochranu našeho životního prostředí. Obáváme se, že ti, kdo o tom mluví pouze v rámci politické komunikace, ohrožují důvěryhodnost boje proti klimatickým změnám. Přehnaná politizace této otázky je podle mě škodlivá. A proto, jak už jsem

říkal, stojíme po boku České republiky ve snaze zajistit rovné podmínky pro jadernou energii. Myslíme si totiž, že bez jaderné energie by bylo téměř nemožné dosáhnout klimatických cílů. Pokud není jaderná energie brána jako udržitelný zdroj, lze si pak jen těžko představit, jak dosáhneme klimatických cílů.

Mluvil jste také o větší konkurenceschopnosti evropských ekonomik. Dá se ale konkurenceschopnost nadekretovat seshora nějakým evropským plánem?

Máte pravdu. Občas máme pocit, že jsou předkládány návrhy komunistického stylu. Třeba jako globální minimální daň. To je typicky komunistický návrh, uměle plánovaná ekonomika. A to se nám nelíbí. Myslíme si, že EU by měla být založena na silných členských státech a tyto členské státy by měly mít rozsáhlé pravomoci například v oblasti ekonomiky. Pokud nebudeme konkurenceschopní uvnitř EU, nebudeme konkurenceschopní ani jako celek.

Kvůli sporům s Evropskou komisí jsou v ohrožení prostředky z tzv. fondu obnovy pro Maďarsko. V jaké fázi sporu se teď nacházíte?

Peníze jsme zatím nedostali z čistě politického důvodu. Skoro jsme se dohodli, samotné vyjednávání proběhlo velmi dobře. Ursula von der Leyenová dokonce požádala o schůzku v Budapešti. Pouze hledala ve svém diáři datum, kdy by to mohla přijet do Budapešti ohlásit. Ale pak maďarský parlament schválil zákon o ochraně rodin a dětí a Evropská komise jednání okamžitě zastavila a přišla s vykonstruovanými problémy, na základě kterých nám ty peníze nevyplatila.

To je vydírání a velmi protievropský způsob řešení, ale my se nevzdáme. Stojíme si za svým zákonem, za výlučným právem maďarských rodičů vzdělávat své děti v oblasti sexuální orientace, nedovolíme žádným nevládním organizacím chodit do škol nebo školek a mluvit tam o sexuální orientaci. To je úkol nás, rodičů.

Zákon bude dál platit. Na druhou stranu naše ekonomika rychle roste, je stabilní, má dobrý výhled a prognózy. Byli jsme velmi úspěšní na trhu s dluhopisy, prodaly se dluhopisy v hodnotě 4,2 miliardy eur. To znamená, že všechny ty projekty, které bychom realizovali v rámci plánu na podporu oživení, můžeme spustit i bez této finanční podpory.

Takže ty peníze raději obětujete?

Ale my je neobětujeme, protože na trhu s dluhopisy jsme ty peníze vlastně získali levněji. Takže jsme v pohodě.

Změnil ten zákon nějak postavení LGBT menšiny v Maďarsku?

Ne, rozhodně ne. Ten zákon, o kterém hovoříme, neříká o LGBT komunitě vůbec nic. Každá osoba starší 18 let si může svobodně zvolit, jak chce žít. Nikde v tomto zákoně ani jinde se neříká ani slovo o tom, koho máte milovat a koho ne, s kým máte žít a s kým ne, jaký si máte vybrat životní styl. To si každý starší 18 let zvolí sám. Ale mladší 18 let mohou vzdělávat pouze jejich rodiče.

Evropské fondy obecně jsou zvláštní věc. Pomohly v rozvoji infrastruktury v bývalých komunistických zemích. Na druhou stranu na řadě míst podpořily korupci. Jak je vnímáte vy? Spíš jako pozitivní záležitost?

Evropské fondy určitě pomohly každé zemi. Ale neměli bychom je vnímat jako projev štědrosti ze strany našich západoevropských přátel. Neměli bychom je brát jako humanitární dar. Tyto peníze pocházejí od občanů Evropy, jsou výsledkem jejich práce, úspěchů a výkonu. Takže jsou to částečně naše peníze. Jsou to peníze Čechů, Maďarů, Poláků, Slováků. Nejsou to jen peníze Západoevropanů, které oni s námi velkoryse sdílí, ne, jsou to částečně i naše peníze.

Jen si představte, jaký zisk ve vaší zemi vygenerovaly západoevropské firmy. Kolik projektů financovaných v České republice z evropských fondů realizovaly západoevropské firmy. Podle

hodnocení Evropské komise se 70 procent prostředků z evropských fondů poslaných do střední Evropy vrátilo do západní části Evropy prostřednictvím firem, které jsou ve střední Evropě aktivní. Musíme se na to dívat takto.